

Százötven bűnbánó közlekedési kihágó

a vasárnapi hasznos és tanulságos fejmosáson

Vasárnap reggeli csöndesség. A rendőrség Zrínyi-utcai klubházának lépcsőin haladok felfelé. Kényelmes, izléses lépcsősor, a falakon körbenfutó díszítés, a földelőknál hatalmas tükrök. Mögöttem két fiatal leány lépked. Közlekedési kihágók. Kettő a „megidézettek” közül. Az egyik: Mancsi, a másik: Piri. Mancsi az mondja:

— Te, Piri, én úgy drukkolok. Most biztosan jól megbüntettek bennünket.

Piri sötétben néz:

— Hát persze, hogy megbüntettek. Én mondtam neked, ne menjünk bele a „pirosba”. De te nem bírtál magaddal... — mondja és mérges kis rántással megigazítja tu bányát, mely némi lazaságokat mutat a tükrökben.

Azán sóhajtanak, s jönnek tovább megörten, mint két igaz bűnbánó.

A II. emeleti moziterember.

szép számmal vagyunk. Legalább százötvenen. Mind megidézett és bűnbánó vétke. A főváros pirosba és töltsba közlekedőinek; a villamosra ugrálóknak és leugrálóknak, a lépcsőn lógóknak és a helyszíni bírságot nemfizetőknak egyheli részvételével.

A széles ablakokon bordó drapériák zuhognak végig. A széksorokban megkönnyebbült, mosolygó arcok. Igen barátságos a fogadtatás, a „bűnbánók” már sejtik: nem kell félni a fejmosástól. Két rendőrtiszt helyet foglal az emelvényen és ezzel megkezdődik a Budapesti Kapitány-ság vasárnapreggeli oktató-előadása. Nints dörgelelem és nincs villám-lás.

Az előadás csupa okos, tanulságos, felvilágosító mondat. Megszöveleendő intelem. A főhadnagy az észhez szól. Meggyőző, mint a jó pszichológus és nem rémítget, mint a hajdani rendőr. Az arcok még jobban felderülnek és feszült lesz a figyelem.

Ilyen mondatokat hallok: „A szocializmust építő öt éves terünk beruházásai között harmadik helyen hét és félmilliárddal a közlekedési beruházások állnak. Új járművek ezrei, új vasutak, új utak születnek. Soha nem látott feladatok róló tehát a közlekedés is volamennyiünkre... Nemcsak az anyagi kár, hanem sokkal inkább az embervédelem miatt nem nyugodhatunk bele abba, hogy a közlekedési balesetek elragadják dolgozó társainkat. Legfőbb érték az ember! Építjük lakánkkal! Szükséges, hogy mindenki fejjelmezt legyen és a legmesszebbmenőben támogassa a rendőrség balesélelharító munkáját...”

Majd a közlekedési balesetek számos hibaforrását hallom felsorolni: a nagyváros rendjében a megszámlálhatatlan mennyiségű, átalunk előidézett veszélyt. Mert átkelünk ott, ahol nem szabadna; és akkor, amikor nem szabadna; és úgy, ahogyan nem szabadna: mert ugrálunk, lógunk, meg gondolatlanul rohanunk... Gondosság, fejjelmeztesség, körültekintés, fokozott figyelem és a szabályok pontos betartása — ez a leglelkesebb lelke annak, hogy magunkat és másokat megvédjük a balesettől. A haláltól.

Másik bűnünk: a felügyelet nélkül hagyott gyermek. Bolyong és játszik az úttesten. És csimpaszkodik az útközön. Sok családban okozott ez már tragédiát. Bőven van játszótér. Az a gyermeké és nem az úttesté.

Sorra kerülnek a járművezetők is. Ittasság, gyorsajtás, reflektorozás. Ez év szeptemberében tizenkét ittas soffőr balesetéből nyolc halállal, négy súlyos sérüléssel végződött. A balesetek 20 százalékát gyorsajtás okozza. Akit gyorsajtáson, vagy szeszital-fogyasztáson rajtacsípnék, elbúcsúzzhat ajtási igazolványától egy időre.

A kismotoros is közéjük tartozik. Hogy ez a durrogó könnyű paripa milyen veszélyes lehet, tessék egy példa: a Körút reggeli csúcsforgalmában egy kismotoros balesetet okoz. Következménye az, hogy kénytelen leállni több közúti jármű is. További következmény, hogy legalább 2000 dolgozó 20 percet késik. Mindez: sérülést (ez a szerencsésebbik eset), anyagi kárt és 666 munkaaóra kiesést jelent.

Tehát: gyalogosok és járművezetők, fiatalok és öregek, nők és férfiak, figyelem! Csak úgy óvhatják meg saját magukat és mások testi épségét, a járművek épségét, sőt nem egy esetben személynélves szabadságukat is, ha a közlekedési szabályokat megtartják, beartják és alkalmazzák. Elsősorban nem is a büntetéstől való féltélem miatt, hanem a szocializmust építő dolgozók önfegyelmével.

Ebben is segít a Szovjetunió példája: a gyors, biztos, balesetmentes közlekedés.

A vetítőgép fénye villan fel az előadás után: képekben a közlekedés tudománya, illetve a közlekedési tudatlanság —

következményeivel. Veszély veszély után, baleset, gázolás, halál. Elretentő, nevelő képsorok, szöveg kíséri őket.

Egy néni meg szólal mellettem: „Tessék már mondani, kérem, eljöhet ide az is, akinek nincs idézése? ... A két unokámat szeretném elhozni.”

Ebben a kérdésben két jellemző mozzanatot nyilvánul meg: 1. a terem hangulata, a meleg érdeklődés, mely a vetítés utáni hozzászólásokkal lohog fel igazán a „megidézett bűnbánókban”; 2. az elhangzott szó és lepergett kép mély hatása, azt is mondhatnám: annak a csatának lefegyverző eredménye, melyet a rendőrség az okos szóval nyert meg.

Ezek a „bűnbánók” nem fognak megegyeszen a „pirosba” lépni!

Sok hozzászólás hangzik el: kérelem, panaszz, felvilágosítás, kérés, tanács, javaslat, fogadkozás. Sál Miklós, például, azt mondja: „El vol'am készűlve, hogy legalább 50 forintom bánja ezt az idézést.” Majd megjéeri: nemcsak saját maga nem vétkezik többé, hanem üzembében is lelkes harcosa lesz a közlekedési rendnek. Továbbadja a tapasztalatokat.

A hangulat már nem is barátságos, hanem egyenesen családias. Mint amikor az egymáshoz tartozók egymásközt megbeszélnek a közös dolgokat, bátran, leplezetlenül, a több szem többet lát erejével és eredményességével. A két rendőrtiszt szorgalmasan jegyez. Azán a főhadnagy öszegez és mindenkinek részletesen válaszol. Végül megállapítja:

Ez az oktató beszélgetés ügylatszük nem volt eredménytelen. Azt mutatja, hogy a jelenlevők most már jól viszonyulnak a közlekedési kérdésekhez.

Uána mindenki aláírja idézését és távozik. Távozik: biciklista és gyalogos, munkás és orvos, ügyvéd és szövevény és tanácsstag. Mert az is van a megidézettek között.

És távozik Mancsi is és Piri is. Most előttem mennek a lépcsőn vidáman és nagyon meghatva. Azt mondja Mancsi:

— Te, Piri, nekem a lelkekre beszéltek itt. Én igazán mejjavulok. És látod, még csak meg se büntettek.

A tükrökhöz érkezünk. A turbánon ismét igazítás következik, ezúttal már gondosan és könnyedén. Közben azt mondja Piri:

— Hát, ez mind igaz. Ránkfér a javulás. Csak olyan korán ne kellett volna felkelni...

— Ja, kérem, ez volt a büntetés — mondom.

És mindhárom kilépünk a esendesen borongó vasárnapi utcára.